

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Sociologie

Testul 9

Profilul umanist din filiera teoretică

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece punct din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. Tétel

(30 punct)

Írja a vizsgalapra a helyes válasznak megfelelő betűt! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. A család szocializációs funkciója biztosítja:
 - a. formális kapcsolatokat
 - b. a párutódlást
 - c. a társadalmi értékek elsajátítását
 - d. a gazdasági jellegű kapcsolatokat
2. Amire a bürokráciaelmélet magyarázatot ad:
 - a. a gazdasági válság megjelenése
 - b. a nonprofit szervezetek számának a növekedése
 - c. a szervezetek racionális módon való működésére
 - d. a kultúra társadalmi reprodukciójára
3. Makroszociális szinten a vallás szerepe:
 - a. a kollektív tudat alakítása
 - b. társadalmi problémák generálása
 - c. az egyén temperamentumának formálása
 - d. profitszerzés
4. Az a szervezet, amelynek célja a kormányzási hatalom megszerzése:
 - a. a család
 - b. a nevelés
 - c. a politikai párt
 - d. a nem kormányzati szervezet
5. A nevelés szerves része a:
 - a. gazdasági folyamatoknak
 - b. a rokonsági kapcsolatoknak
 - c. az igazságszolgáltatásnak
 - d. a szocializációs folyamatnak
6. Amire a nem kormányzati szervezetek alapoznak:
 - a. profitszerzés
 - b. önkéntes tevékenységek
 - c. érdekkonfliktusok
 - d. a politikai hatalom megszerzése
7. Az iskola egy olyan intézmény, amely biztosítja:
 - a. az informális nevelést
 - b. az egyéni tapasztalatokat
 - c. a formális nevelést
 - d. a szabadidő eltöltésének lehetőségeit

8. A demokratikus állam egyik funkciója:
- a polgárok közti konfliktus bátorítása
 - a hatalom önkényes gyakorlása
 - az emberi jogok szavatolása
 - más államok ellenőrzése
9. A nem kormányzati szervezetek:
- közüntézmények
 - vezetőik között osszák szét a profitot
 - az államhoz tartoznak, mint ennek egyik tulajdonformája
 - nonprofit szervezetek
10. Az a politikai rendszer, amelyet az emberi jogok tiszteletben tartása jellemez:
- önkénturalmi
 - demokratikus
 - kommunista
 - totalitárius

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A baloldali oszlopban a szocializációra vonatkozó fogalmak vannak felsorolva, a jobb oldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz állítások. Írja a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását!

a. szocializáció	1. A proszociális magatartásformának felel meg, amely magába foglalja a segítségnyújtást, barátságot, bizalmat, együttműködést, interperszonális vonzalmat, szimpátiát.
b. negatív szocializáció	2. Egy helytelenül kialakult viselkedés kiigazítását jelenti, melynek alapja a büntetés megelőzése érdekében a társadalmi értékek és normák újratanulása.
c. reszocializáció	3. Egy olyan antiszociális viselkedésnek felel meg, amely a többiekre nézve negatív következményekkel jár.
d. pozitív szocializáció	4. A gazdasági szabályokra és értékekre alapozott társadalomszervezés módjára utal.
	5. A társadalmi integráció folyamatoként jelenik meg, mint az ember fejlődésének eredménye a társadalmi élethez való alkalmazkodás folyamatában.

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alábbi szöveget:

Szocializáció nélkül a társadalom képtelen lenne túlélni, pont úgy, mint az egyén társadalmon kívül. A szocializáció folyamata már a gyermekkorban elkezdődik, amikor sor kerül az első társadalmi kapcsolatokra és élettapasztalatokra és az egyén egymást követő státuszainak és szerepeinek elsajátítása által meghatározott, élethosszig tartó folyamat.

A fenti szöveg alapján válaszoljon az alábbi kérelmekre:

- Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát! 2 pont
- Magyarázza meg, körülbelül fél oldalas terjedelemben, a szövegben megemlített két szociológiai fogalom interakcióba lépésének sajátos módját! 10 pont
- Érveljen azon hipotézis mellett vagy ellen, mely szerint: a másodlagos szocializáció interkulturális cserét eredményezhet! 3 pont
- Mutassa be nézőpontját a kortárs társadalom tükrében az iskola és a család együttműködésének társadalmi jelentőségéről! 3 pont

III. TÉTEL

(30 pont)

Válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. Határozza meg a *mintavétel* fogalmát! **4 pont**
2. Írja le a résztvevő megfigyelés két jellemzőjét! **6 pont**
3. Mutasson be, körülbelül fél oldalas terjedelemben, amelyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja, egy összefüggést a *társadalmi szerep* és *társadalmi viszonyok* fogalmai között! **10 pont**
4. Konkrét példával mutassa be ahogyan, a hagyományos társadalmakban egy személy születés által szerzett vagy elnyert társadalmi státusa befolyásolja az oktatáshoz való hozzáférését! **4 pont**
5. Érveljen, körülbelül tíz soros terjedelemben, azon kijelentés mellett, miszerint: *a kisebbségi csoportokban a csoportszolidaritás és a hovatartozási érzet sokkal erősebb!* **6 pont**